

Sygn. akt: *IC 372/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marek Adamczyk
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Katarzyna Ignaszak

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 8.237,06 zł (osiem tysięcy dwieście trzydzieści siedem złotych sześć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 14 grudnia 2017r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1825,64 zł (tysiąc osiemset dwadzieścia pięć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu.

IC 372/18

UZASADNIENIE

A. K. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. V. (...) w W. kwoty 11660,09 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 14.12.2017r. tytułem brakującej części odszkodowania za szkodę powstałą w wyniku kolizji drogowej, do której doszło 17.08.2017r. z winy kierującego pojazdem, którego posiadacz był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

Powództwo zostało uwzględnione nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 7.03.2018r. (k. 21).

W sprzeciwie od tego nakazu (k. 25) pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zarzucając, iż wypłacona już kwota 3625,22 zł odpowiada uzasadnionym kosztom naprawy pojazdu powoda.

Sąd ustalił, co następuje.

W dniu 17.08.2017r., na ul. (...) w M. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ należący do powoda samochód V. (...). Sprawcą wypadku był kierujący pojazdem R. o nr. rej. (...). Posiadacz tego samochodu był w dacie zdarzenia ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. W dniu 24.08.2017r. powód zgłosił szkodę pozwanemu, który po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego,

uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił odszkodowanie w kwocie 3625,22zł. Samochód powoda nie jest już objęty gwarancją producenta. Przed wypadkiem nie był serwisowany w autoryzowanej stacji obsługi. Nie został do chwili obecnej naprawiony.

(dowód: zgłoszenie szkody k. 11, okoliczności bezsporne)

Koszt naprawy pojazdu wyniesie:

- 11862,28 zł w przypadku naprawy w dobrym warsztacie nieautoryzowanym przy użyciu oryginalnych części zamiennych,

- 10203,61 zł w przypadku naprawy w dobrym warsztacie nieautoryzowanym, przy użyciu zamienników części o porównywalnej jakości.

W obu wariantach prawidłowo wykonana naprawa zapewni przywrócenie pojazdu do stanu technicznego, jaki istniał przed wypadkiem. Naprawa wykonana z zastosowaniem części kategorii P i (...) nie zapewni stanu estetycznego jak przed wypadkiem. Naprawa z zastosowaniem części kategorii (...) lub O nie zmieni wartości pojazdu. Naprawa z zastosowaniem części kategorii P i PJ" może zmniejszyć wartość pojazdu o ok. 5%.

(dowód: opinia biegłego S. D. k. 82-101)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 22.V.2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. nr 124, poz. 1152, ze zm., dalej powoływana jako „ustawa”) poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od ubezpieczyciela. Wystąpienie takiego zdarzenia prowadzi zatem do powstania stosunku zobowiązaniowego, w ramach którego poszkodowany jest wierzycielem, uprawnionym do odszkodowania, zaś ubezpieczyciel jest dłużnikiem, zobowiązanym odszkodowanie zapłacić. Zachowanie się obydwu stron tego stosunku zobowiązaniowego podlega regułom wynikającym z art. 354 k.c. (tak SN w wyroku z 25.IV.2002r, I CKN 1466/99, OSN 5/03, poz.64 oraz w postanowieniu Składu Siedmiu Sędziów z 24.II.2006r., III CZP 91/05).

Ustalenie odszkodowania z ubezpieczenia OC następuje według ogólnych zasad, określonych w art. 361-363 kc, z tym zastrzeżeniem, że ubezpieczyciel zobowiązany jest tylko do świadczenia pieniężnego, ograniczonego do wysokości sumy gwarancyjnej (art. 822 § 1 k.c. i art. 36 ust. 1 ustawy). Zgodnie z art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (art. 361 § 2 kc). Szkoda majątkowa może polegać na zmniejszeniu aktywów, zwiększeniu pasywów lub nieosiągnięciu możliwych korzyści. Ustalenie jej wysokości wymaga porównania rzeczywistego stanu majątkowego poszkodowanego oraz stanu, jaki by istniał, gdyby nie doszło do zdarzenia wyrządzającego szkodę (tzw. metoda dyferencyjna). W sytuacji, gdy szkoda polega na uszkodzeniu pojazdu mechanicznego w pewnym uproszczeniu (pomijając przypadek gdy uszkodzenia są tak znaczne, że naprawa byłaby technicznie niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona oraz problem tzw. szkody handlowej) powiedzieć można, iż ubezpieczyciel zobowiązany jest zapłacić poszkodowanemu kwotę stanowiącą równowartość uzasadnionych kosztów naprawy. Wymagalność roszczenia odszkodowawczego nie jest zależna od uprzedniego naprawienia pojazdu (tak SN w wyroku z 27.VI.1988r., I CR 151/88, nie publ., wyroku z 20.II.2002r., V CKN 908/00, nie publ., wyroku z 16.V.2002r., V CKN 1273/00, nie publ., wyroku z 12.II.2004r., V CK 187/03, Wokanda 2004/7-8/15). Jeżeli pojazd nie został naprawiony, odszkodowanie należy obliczyć na podstawie ustaleń co do zakresu uszkodzeń i technicznie uzasadnionych sposobów naprawy, przy przyjęciu przewidywanych kosztów niezbędnych materiałów i robocizny według cen z daty ich ustalenia (tak SN w wyroku z 27.VI.1988r., I CR 151/88). Ponieważ ustalenie kosztów naprawy jest w takim wypadku hipotetyczne, nie budzi wątpliwości,

iż należy brać pod uwagę ceny rynkowe, tj. średnie ceny występujące na rynku lokalnym (vide: uchwała SN z 13.VI.2003r., III CZP 32/03, OSN 4/04, poz. 51). Jeżeli poszkodowany naprawił pojazd, ubezpieczyciel winien mu zwrócić wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki (tak A. W.: „Odszkodowanie w razie szkody w pojeździe mechanicznym”, Prawo Asekuracyjne (...), str. 40-41 oraz SN w wyroku z 20.X.1970 r., II CR 425/72, OSN 6/73, poz. 111). Przywrócenie uszkodzonej rzeczy do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu jej do stanu używalności w takim zakresie, jaki istniał przed wyrządzeniem szkody. Jeżeli do osiągnięcia tego celu konieczne jest użycie nowych elementów, to poniesione na nie wydatki wchodzi w skład kosztów naprawienia szkody i obciążają zobowiązanego do odszkodowania. istotne zwiększenie wartości rzeczy po naprawie może być podstawą obniżenia odszkodowania o kwotę odpowiadającą temu wzrostowi (tak SN w wyroku z 5 XI 1980r., III CRN 223/80, OSN 10/1981, poz. 186 i w uchwale z 12.04.2012r. , III CZP 80/11, OSNC 10/2012, poz. 112).

Istotnym zagadnieniem, budzącym z reguły kontrowersje przy ustalaniu odszkodowania za szkodę polegającą na uszkodzeniu pojazdu, jest kwestia wyboru rodzaju części zmiennych (oryginały – zamienniki) oraz warsztatu (autoryzowany – nieautoryzowany), których ceny i stawki wynagrodzenia za usługi powinny być uwzględnione przy określaniu wysokości niezbędnych kosztów naprawy.

Zagadnienie dotyczące wyboru rodzaju części zamiennych zostało szczegółowo omówione w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 20.06.2012r., III CZP 85/11 (OSNC 3/2013, poz. 37). Wskazano w nim w szczególności, iż poszkodowany może żądać od ubezpieczyciela kwoty odpowiadającej wszelkim celowym i ekonomicznie uzasadnionym wydatkom służącym do przywrócenia stanu poprzedniego, przy czym koszty te muszą być odnoszone do każdego indywidualnego przypadku. Inna bowiem jest sytuacja, gdy w pojeździe uległy uszkodzeniu lub zniszczeniu części oryginalne, które także w braku uszkodzenia wcześniej czy później i tak musiałyby zostać wymienione ze względu na naturalny proces zużywania, a inna, gdy uszkodzeniu lub zniszczeniu uległy części oryginalne, których okres trwałości odpowiada żywotności samego pojazdu. Przywrócenie stanu poprzedniego ma miejsce, jeżeli stan pojazdu po naprawie pod każdym istotnym względem (stanu technicznego, zdolności użytkowania, części składowych, trwałości, wyglądu estetycznego itd.) odpowiada stanowi pojazdu przed uszkodzeniem. Oryginalność części, wykorzystywanych do naprawy pojazdu stanowi istotny czynnik decydujący o tym, czy naprawa jest wystarczająca do przywrócenia jego do stanu poprzedniego. Ich dobór może prowadzić do pogorszenia położenia poszkodowanego. Pogorszenie takie miałoby miejsce zarówno wtedy, gdyby użyta część była pod istotnymi względami częścią gorszą od tej, która uległa uszkodzeniu, jak i wtedy, gdyby równowartość "restytucyjna" części zastępczej była niepewna. Nie oznacza to jednak, że w razie uszkodzenia części pochodzącej bezpośrednio od producenta pojazdu, do naprawy albo obliczania kosztów naprawy mogą być wykorzystane tylko ceny takich "części oryginalnych bezpośrednio pochodzących od producenta pojazdu". W ten sam sposób należy co do zasady ocenić wykorzystanie przy ustalaniu odszkodowania także innych części nowych, które są tej samej jakości co części pochodzące bezpośrednio od producenta pojazdu, oznaczone jego znakiem towarowym albo logo rozprowadzone w opakowaniach w ten sposób oznaczonych i dystrybuowane w ramach jego sieci dystrybucji. Takimi częściami są występujące w obrocie części wyprodukowane przez tego samego producenta, który dostarcza je producentowi pojazdu do montażu pojazdów lub jako części zamienne. Są to części produkowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi, ustalonymi przez producenta pojazdu, a więc części dokładnie tej samej jakości co części pochodzące bezpośrednio od producenta pojazdu, a różniące się tylko oznakowaniem. Z tego względu ich użycie należy co do zasady uznać za równoważne użyciu części oryginalnych. Reguła dotycząca zasadności wykorzystania, przy ustalaniu wysokości odszkodowania, cen części równoważnych oryginalnym nie jest miarodajna w każdym przypadku. W niektórych sytuacjach istotną cechą decydującą o zupełności restytucji jest - obok jakości części - samo jej pochodzenie od producenta pojazdu, a więc w praktyce opatrzenie go znakiem towarowym lub logo producenta pojazdu. Odnosi się to w szczególności do pojazdów będących jeszcze na gwarancji producenta, który wymaga od autoryzowanych warsztatów, by w ramach napraw gwarancyjnych korzystały wyłącznie z części zamiennych dostarczanych przez producenta pojazdów na potrzeby tych napraw. Także szczególny interes poszkodowanego może uzasadniać dokonanie naprawy z wykorzystaniem części oryginalnych, pochodzących bezpośrednio od producenta pojazdu. Przykładowo, gdy pojazd był dotychczas serwisowany i naprawiany wyłącznie przy użyciu części oryginalnych, tzn. pochodzących bezpośrednio od producenta pojazdu, a kontynuacja takiej

"historii" pojazdu może wpłynąć na jego wartość handlową, lub też gdy poszkodowany potwierdzi swój uzasadniony interes w dokonaniu naprawy z wykorzystaniem części oryginalnych przez to, że jej faktycznie dokona. Z drugiej strony, gdy użytkowane w Polsce pojazdy są w znacznej części modelami przestarzałymi, nie można wykluczyć sytuacji, w których uzasadniona będzie rezygnacja z ograniczenia możliwości przyjmowania do podstawy ustalania odszkodowania cen części równoważnych oryginalnym i dopuszczenie wykorzystania cen części zamiennych „o porównywalnej jakości” (w rozumieniu § 2 pkt 21 rozporządzenia Rady Ministrów z 8.10.2010r. w sprawie wyłączenia określonych porozumień wertykalnych w sektorze pojazdów samochodowych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję), a więc części zamiennych, których producent zaświadczy, że są one tej samej jakości co komponenty, które są lub były stosowane do montażu danych pojazdów samochodowych. W szczególności, gdy przyjęcie za punkt odniesienia cen części „o porównywalnej jakości” (objętych gwarancją producenta części) będzie bliższe zasadzie pełnej restytucji niż uwzględnienie cen części równoważnych oryginalnym. Będzie to dotyczyć sytuacji, w której część nowa „o porównywalnej jakości”, objęta gwarancją producenta części, jest pewniejsza i bardziej użyteczna niż część oryginalna, która już przed uszkodzeniem była wyeksploatowana do tego stopnia, że nie może konkurować pod względem użyteczności i ryzyka nawet z częściami nowymi „o porównywalnej jakości”. W takich przypadkach generalnie uzasadnione jest uwzględnienie możliwości wykorzystania do naprawy części nowych „o porównywalnej jakości”. Podobnie w wypadku części o prostej konstrukcji, których zdatność do pełnej restytucji jest możliwa do oceny bez skomplikowanych badań. Także te części mogą być zastąpione częściami „o porównywalnej jakości”, jednakże nawet w omawianych przypadkach należy oceniać - stosownie do poczynionych wskazań - czy poszkodowany nie ma szczególnego interesu w wykorzystaniu części oryginalnych, pochodzących od producenta pojazdu.

Gdy chodzi o kwestię wyboru rodzaju warsztatu, którego stawki powinny być uwzględnione przy określaniu wysokości niezbędnych kosztów naprawy, przypomnieć należy, iż przywróceniu do stanu poprzedniego polega na odtworzeniu wszystkich walorów pojazdu – technicznych, użytkowych i estetycznych. Wymaga to zastosowania przy naprawie odpowiedniej technologii. Z drugiej jednak strony, obowiązek współdziałania przez wierzyciela przy wykonywaniu zobowiązania (art. 354 § 2 kc) i dążenia do minimalizacji szkody (art. 362 kc) nakazuje aby przy ustalaniu (hipotetycznych) kosztów naprawy nie uwzględniać – bez szczególnej potrzeby - cen obowiązujących w najdroższych na rynku (autoryzowanych) warsztatach naprawczych.

Uwzględnienie wszystkich, przedstawionych powyżej wskazań, uzasadnia sformułowanie następujących wniosków :

1/ w przypadku pojazdów objętych jeszcze gwarancją producenta zasadą powinno być ustalanie odszkodowania przy uwzględnieniu cen oryginalnych części zamiennych oraz kosztów robocizny stosowanych przez autoryzowane warsztaty naprawcze, działające na rynku lokalnym;

2/ w przypadku innych pojazdów zasadą powinno być ustalanie odszkodowania przy uwzględnieniu cen wysokiej jakości zamienników części oryginalnych oraz kosztów robocizny stosowanych przez dobre nieautoryzowane warsztaty naprawcze, działające na rynku lokalnym; w razie wykazania przez poszkodowanego szczególnego interesu, odszkodowanie powinno być jednak ustalone przy uwzględnieniu oryginalnych części zamiennych oraz kosztów robocizny stosowanych przez warsztaty autoryzowane.

W okolicznościach sprawy uszkodzeniu uległ pojazd, który nie jest już objęty już ochroną gwarancyjną producenta i przed wypadkiem nie był serwisowany w autoryzowanej stacji obsługi. Powód nie przedstawił żadnych innych okoliczności, które mogłyby uzasadniać kalkulację kosztów naprawy przy zastosowaniu cen obowiązujących w (...). Z kolei naprawa przy zastosowaniu zamienników części nie doprowadziłaby do odtworzenia wszystkich walorów pojazdu. W konsekwencji, należne powodowi odszkodowanie należało ustalić przy uwzględnieniu wysokości kosztów naprawy pojazdu w dobrym warsztacie nieautoryzowanym, przy użyciu oryginalnych części zamiennych, tj. na kwotę 11862,28 zł. Ponieważ pozwany wypłacił już wcześniej 3625,22 zł, do zapłaty pozostaje 8237,06 zł. W pozostałej części powództwo było nieuzasadnione.

Odsetki należą się wierzycielowi gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, tj. nie spełnia go w oznaczonym terminie lub niezwłocznie po wezwaniu (art. 481 § 1 kc w zw. z art. 476 kc). Pozwany ubezpieczyciel zobowiązany był spełnić swoje świadczenie zasadniczo w terminie 30 dni od zgłoszenia szkody (art. 14 ust. 1 ustawy). W okolicznościach sprawy zgłoszenie miało miejsce 24.08.2017r. Żądanie zasądzenia odsetek od 14.12.2017r. było więc jak najbardziej uzasadnione.

Mając wszystko powyższe na uwadze i na podstawie powołanych przepisów prawa, orzeczono jak w punktach I i II sentencji.

O kosztach postanowiono przy uwzględnieniu zasady stosunkowego ich rozdzielenia (art. 100 kpc), mając na uwadze, iż:

1/ powód, który wygrał sprawę w 70,64%, poniósł koszty w łącznej kwocie 4576,56 zł (opłata od pozwu – 584zł, zastępstwo procesowe – 3634zł i zaliczka wykorzystana na koszty biegłego – 358,56zł);

2/ pozwany, który wygrał sprawę w 29,36%, poniósł koszty w łącznej kwocie 4755,67zł (zastępstwo procesowe – 3617zł i zaliczka wykorzystana na koszty biegłego – 1138,67zł).